

Nr 2/3 - 2015
September

Årgång 18
Nr 45/46

SMÅDISIGT

MEDLEMSBLAD FÖR DIS-SMÅLAND

I detta nummer:

- Egon Burman: Christina Nilssons mausoleum – sid 1
- Harry Martinson: Sångerna 24 och 25 ur Anlara – sid 2
- Ordförandens och redaktörens spalter – sid 3
- Ted Rosvall: Om dessa tiga skola stenarna ropa - sid 4-5
- Jan Jutefors: Mina försvunna släktingar i USA – sid 6-7
- Egon Burman: Han föll i tidlös glömska ... – sid 8-11
- Inge Ledje: Låg Karl XIV Johan bakom mordet ... – sid 12-16
- Inbjudan till Dis-träffar i Kalmar – sid 16
- C C Engströms minnen (forts) – sid 17
- Eva Johansson: Nya böcker för släktforskare – sid 18
-
- Bosse Parnevik: Invandrarna – sid 20

Christina Nilsson föddes den 20 augusti 1843 som yngsta barnet av sex till lantbrukaren Jonas Nilsson och Stina-Cajsa Månsdotter, på gården Sjöabol (kallad Snugge), Vederslövs församling söder om Växjö.

Hennes sångtalang uppmärksammades på Ljungby marknad 1857 av häradshövding Fredrik Tornérhielm, som bekostade hennes första sångutbildning för Adelaide Wallerius.

1859 bar det av till Stockholm där hennes utbildning fortsatte för Franz Berwald. Sin slutliga utbildning fick Christina under fyra år i Paris. Sedan hon provsjunget för kompositören Rossini, fick hon kontrakt med Théâtre Lyrique, där hon debuterade som Violetta i La Traviata.

Christina var gift två gånger, 1872 med den franske bankiren Auguste Rouzaud (död 1882), och 1887 med den

spanske adelsmannen don Angel Ramon Maria Vallejo y Miranda, greve Casa de Miranda (död 1902). Hon titulerades därefter grevinnan de Casa Miranda.

Hon köpte 1906 "Villa Wik" i Sandsbro strax utanför Växjö, att använda som bostad vid sina besök i hembygden.

Hon avled på stadshotellet i Växjö den 21 november 1921 och ligger begravd i ett mausoleum på Tegnérkyrkogården i Växjö.

Vid sin död efterlämnade hon en förmögenhet på tre miljoner kronor, som till del testamentarades bort i form av donationer, bland annat 775 000 kr till Musikaliska Akademien. Det motsvarar omkring 20 miljoner i nuvarande penningvärde. Av hennes omfattande och värdefulla konstsamling gick mycket till Nationalmuseum i Stockholm.

Egon Burman

DIS-Småland

Regionförening till Föreningen DIS – Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Verksamhetsområde: Jönköpings (F), Kronobergs (G) och Kalmar (H) län

Hemsida: www.dis-smaland.se

Styrelse

Tommy Nilsson	Backgatan 5	575 35	Eksjö	070-303 17 32	tommy@betoni.se	ordförande
Rainer Timander	Landshövdingegatan 10	392 31	Kalmar	0732-68 36 26	leoniden@gmail.com	v. ordförande
Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37	Eksjö	0381-108 40	borje.jn@gmail.com	kassör
Rune Elofsson	Norra Storgatan 44 A	575 32	Eksjö	0381-129 94	runehalvard444@gmail.com	sekreterare
Leif Berglund	Örngatan 11	561 33	Huskvarna	036-13 07 97	leifbhva@hotmail.com	ledamot
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 93	Värnamo	0370-65 07 93	donald@freij.se	ledamot
Arne Johansson	Södra Storgatan 29 D	590 80	Södra Vi	0492-205 20	webmaster@dis-smaland.se	ledamot
Katrin Lok	Brännerigatan 6	331 33	Värnamo	076-817 77 68	klokgen@gmail.com	suppleant
Egon Burman	Murmästarevägen 1	352 61	Växjö	0470-637 26	egon35@live.se	suppleant

Funktionärer

Börje Jönsson	Klosterstigen 9	575 37	Eksjö	0381-108 40	borje.jn@gmail.com	fadder, utbildare
Rune Elofsson	Norra Storgatan 44 A	575 32	Eksjö	0381-129 94	runehalvard444@gmail.com	utbildare
Leif Berglund	Örngatan 11	561 33	Huskvarna	036-13 07 97	leifbhva@hotmail.com	utbildare
Margareta Edqvist	Syréngatan 19	571 39	Nässjö	0380-106 29	margareta.edqvist@telia.com	fadder
Donald Freij	Hjälshammar Sjögård	331 93	Värnamo	0370-65 07 93	donald@freij.se	disbyombud, utbildare
Arne Johansson	Södra Storgatan 29 D	590 80	Södra Vi	0492-205 20	webmaster@dis-smaland.se	webmaster

SmåDisigt - Medlemsblad för DIS-Småland

Redaktör: Egon Burman – egon35@live.se

I redaktionskommittén ingår även:

Viola Ek, Hovmantorp 0470-773102

Eva Johansson, Gunnebo 0490-13819

ISSN 1650-3066 Upplaga 1400 ex, 4 gånger/år.

Tryckeri: Lindströms Tryckeri, Alvesta.

Ansvarig utgivare: Föreningens ordförande.

Manus sänds till redaktören, som förbehåller sig rätten att redigera artiklar som kommer till användning.

Citat ur SmåDisigt får göras om källan anges. För återgivande av signerade artiklar samt illustrationer krävs tillstånd av författaren/illustratören/fotografen. Författarna får möjlighet att granska sitt redigerade material före tryckning.

Redaktören uppmanar medlemmarna att bidra med material till SmåDisigt samt föreslå frågor att behandla i kommande nummer. Hjälps också till så att vi blir fler medlemmar i DIS-Småland.

Medlemsavgift

150 SEK + DIS-Småland 80 SEK

Plusgiro 140 33-5 Föreningen DIS

Organisationsnummer 82 70 01-1029

Adressändringar sänds till

Föreningen DIS

Gamla Linköping, 582 46 LINKÖPING

E-post dis@dis.se

Sångerna 24 och 25 ur

Aniara

Vanmakten stormar på sitt eget sätt
och hädar och förbannar rymd och tider.
Men många tycker redan att vi lider
ett rättvist straff där vi mot Lyran skrider.
Ty vi har själv med rymdens hårda lag
oss själv stängt inne i den sarkofag
där vi vår levande begravning fira
tills allt vårt högmod lägger ner sin spira.

Om tusen eller myriader år
skall någon fjärran sol ta fatt en mal
som flyger in mot henne som mot lampan
en gång i höstens tid i Doris dal.
Då slutar vi att rymderna befara,
då sover alla tungt i Aniara
och allt förändras snabbt i Mimas sal.

Här färdas vi i sarkofagen stilla
gör ej som förr planeten något illa
och sprider aldrig mera dödens frid.
Här kan vi öppet fråga, ärligt svara
när vilsefarna skeppet Aniara
i rymdens öde rum drar bort från skamlig tid.

Harry Martinson (1904–1978)

Ordförandens spalt

Nu ser jag fram mot en händelserik, och troligen också arbetsam, höst. Släktforskarlagarna i Nyköping är avverkade. Enligt min bedömning var arrangemanget väldigt lyckat.

För min egen del innebar det att jag fick kontakt med en person och stämmodeltagare som jag inte träffat på ca 50 år. Vi var lekkamrater i mitten på 60-talet. Efter att ha diskuterat några gemensamma gamla bekanta kom vi fram till att våra respektive makar också var lekkamrater någon gång i slutet av 50-talet. Där ser man vad släktforskningen kan ställa till med.

Som jag skrev i förra numret har jag gjort ett besök i Boden där jag lyckades hitta värdefull information om min farfar hos Boden Överluleå Forskar Förening. Jag väntar med spänning på den bok om Svartbyn (där min far är född) som nu är på väg

med posten. Den kommer att vara en värdefull källa till min kunskap om släkten på min fars sida.

Vi väntar med spänning på nya Disgen som enligt uppgift nu ska släppas mot slutet av året. Själv har jag testat programmet under sommaren. Många trevliga upplevelser och finurliga möjligheter har jag kunnat konstatera.

Eftersom vi ligger så pass nära en ordentlig uppgradering av Disgen så har vi i DIS-Småland beslutat att avvakta med kurser i Disgen under hösten. Tanken är att i stället kunna presentera nya kurser med nytt utbildningsmaterial när detta finns tillgängligt. Jag ber er ha tålamod.

Vi vill gärna informera om DIS och Disgen så brett som möjligt. Vi har ett antal lokala gaggträffar på olika ställen under hösten. Håll dig informerad via vår hemsida. Har ni tips och önskemål ber jag er ta kontakt med mig. Kanske kan vi planera något just i ditt närområde.

Tommy Nilsson, ordförande

Redaktörens spalt

Hur många anfäder och anmödrar har du? Svaret är förstås helt beroende på hur många generationer du går tillbaka i tiden. Oändligt många, ohanterbart många om du går riktigt långt tillbaka. I din farmors generation har du bara fyra – farmor, farfar, mormor och morfar. Det dubblas för varje generation tillbaka och ökar snabbt med matematikens lagar.

De flesta släktforskare kan med kyrkböcker, tur, tid och envishet hitta många av sina förfäder, män och kvinnor, som är födda på 1700- och 1800-talen. Redan det är många – omkring åtta generationer för de flesta. Det blir ytterligare 256 personer om du går åtta generationer tillbaka. Det blir ytterligare 239 anfäder i de generationer som följer fram till dig, inräknat din far och din mor. Det är verkligen många, men fortfarande hanterbart med hjälp av ett bra släktforskningsprogram.

Det är fullt möjligt att du har något dominant anlag som följt med i släkten från någon av de 256 personer som ligger åtta generationer tillbaka. Men DNA från var och en har du inte mycket – i genomsnitt 0,39 procent. Skriver man 1/390 så verkar det ännu mindre.

Tänk nu vidare bakåt i tiden – 200 år och ytterligare åtta generationer. Då är vi vid tiden för Gustav Vasas födelse. Du kanske är släkt med honom? Tycker jag inte är något att yvas över. Som smålänning hade jag hellre varit släkt med Nils Dacke.

Nu är vi alltså 400 år och 16 generationer tillbaka från din egen födelse. Antalet av dina anfäder i den sextonde generationen blir ofattbart stort – 65.536 personer – och om Gustav Vasa är en av dina anfäder så är han bara en av dessa i den generationen. Av de övriga har några få satt spår i historien men för de flesta vet vi bara en del om den tid de levde i.

Det är fullt möjligt att fortsätta bakåt hur långt som helst. Men man kommer till ett läge där jordens hela befolkning inte räcker till, och det har jag lite svårt att förklara. Kanske någon medlem kan?

Slut på detta lilla kåseri. För övrigt hoppas jag att du ska finna min artikel intressant – den om ynglingen från Göinge som skulle gå till Amerika.

Stort tack till alla övriga som bidragit till att göra detta nummer av vårt medlemsblad läsvärt:

Ted Rosvall, Inge Ledje, Jan Jutefors, Eva Johansson.

Egon Burman, redaktör

Tisdagen den 2 juni håller jag ett litet föredrag på The Stockholm Inn i Rockford, Illinois. Ett 40-tal släktingar har samlats för att höra mig berätta historien om Fruktsläkten, som är min hustrus familj. Jag står rustad till tänderna, har skannat gamla bilder och dokument och konstruerat små stamtavlor över de olika grenarna.

Föredraget kommer igång och åhörarna lyssnar andäktigt. Understundom utbryter jubel över oväntade bilder, eller då man igenkänner sina förfäder eller sig själv.

Så kommer den första bilden på *Ada Johnson/Swanson/Anderson* (1868-1945), anmoder till många av de närvarande och något av en legend i släkten. Ada föddes i en kvarn här i Falekvarna, Slöta socken utanför Falköping. Fadern, som var mjölnare, dog tidigt och lämnade änka och åtta barn efter sig. Sex av barnen, inklusive Ada, kom att utvandra och slog sig ned i Chicago, Rockford och en liten plats vid namn Oregon, Illinois.

I Chicago möter Ada den stora kärleken i *Johan Sanfrid Svensson*, även han västgöte och från samma socken som Ada. Bröllopet äger rum i Chicago på sensommaren 1892 och därefter flyttar paret norrut till *Menominee* i Michigan, där Sanfrid fått arbete. De har bara varit gifta i knappt sex månader när katastrofen inträffar. En balkong lossnar från ett husbygge, ramlar ned och landar på stackars Sanfrid, som omedelbart avlider. Ada, nu 25-årig

änka, stämmer byggbolaget, som i sin tur skyller på elbolaget, vars slarvigt upphängda kablar kommit i svang och uppenbarligen fått balkongen att lossna.

Ada och Sanfrid kom båda från Slöta socken i Västergötland. De gifte sig i Chicago sommaren 1892. Mindre än ett halvår senare omkom Sanfrid.

Nu stämmer Ada i stället elbolaget, som överklagar och konstrar i varje instans och till sist hamnar målet i Michigans Högsta Domstol (Superior Court) i Lansing, där det avgörs till Adas fördel.

Efter många års strid, under tiden har hon återvänt till Chicago och arbetat hårt för sin överlevnad, står nu Ada som en tämligen förmögen änka. Som sådan gifter hon tio år efter Sanfrids död om sig med en annan västgöte, köper en gård vid Oregon, Illinois, där flera av syskonen redan bor, och börjar ett nytt liv.

Fyra barn hinner hon få, och sju barnbarn lyssnar nu andlöst till min berättelse om sin mormor och farmor. En diskussion utbryter, där ytterligare detaljer framkommer om Ada och stackars Sanfrid och om olyckan.

Nästa morgon lämnar jag Rockford och beger mig till Chicago för att träffa familjen Wetterholm, släktingar till mig på min mors sida, och alltså inte alls relaterad till familjen i Rockford. De tar mig till historiska *Graceland Cemetery*, där många kända Chicagobor vilar och där man med hjälp av särskilda kartor kan göra små kyrkogårdsvandringar till kända personers gravar.

Mina släktingar hade gjort sin hemläxa, besökt kyrkogårdskontoret och tagit reda på var alla våra gemensamma släktingars gravar finns. Vaktmästarna hade till och med satt ut små vimplar vid respektive grav, så att vi säkert skall hitta dem.

Vi kommer fram till Oskar Wetterholms grav och fotograferar hans gravsten, där det framgår att han bara blev 25 år, drabbad som så många andra vid denna tid av TBC.

Vi mediterar en stund över detta och tar sedan sikte på nästa vimpel, där lillasyster Ruth Wetterholm skall finnas. Från min hukande ställning reser jag mig en smula för snabbt och råkar småsnubbla över grabben i graven bredvid ...

... Jag läser texten på stenen, och tiden stannar:

*Här hvilar min kära maka J Sanfrid Swanson
Död 12 Jan. 1893. Ålder 29 år 1 M. 12 D.
Joh. 11 V. 25-26*

Ingen tvekan. Detta är Adas olycklige förste man, som vi talade om så mycket i Rockford kvällen innan.

Vi trodde alla att han blivit begravd i Menominee, 260 km norrut, men tydligen hade Ada ordnat det så att maken fått sitt sista vilorum nära henne här i Chicago. Säkert besökte hon hans grav många, många gånger innan hon till sist fick ett nytt liv och familj på landsbygden några timmars färd väster om Chicago.

Vad är sannolikheten för att jag, dagen efter det att vi talat om just den i stort sett bortglömde Sanfrid, bland tiotusentals gravar på Graceland Cemetery skall snubbla över just hans?

Just det, det finns ingen sådan sannolikhet!
Den är lika med noll! Försumbar!

Ändå händer sådana här osannolika och häpnadsväckande saker oss släktforskare ofta, förbryllande ofta. Det är precis som om våra förfäder och borttappade släktingar vill att vi skall hitta dem. De ”hoppa” fram ur kyrkobokssidorna, vänder blad åt oss och närapå ropar: ***Här är jag! Titta här!***

Ibland sträcker de sig till och med upp från sina gravar för att få oss att se dem ...

Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. (Johannes 11, vers 25-26)

Ted Rosvall är släktforskaren som har Europas samtliga kungaätter i huvudet! Han är kyrkomusiker, föreläsare och författare. 2000-2008 var han förbundsordförande i Sveriges Släktforskarförbund och är känd för de flesta genom sina uppdrag för TV. På eget förlag har han utgivit ett 25-tal böcker, de flesta med anknytning till Europas kungahus.

Ted Rosvall
ted.rosvall@telia.com

Mina försvunna släktingar i Amerika

Jan Jutefors, Mönsterås

Den här artikeln skrev Jan Jutefors för omkring 15 år sedan. De flesta av hans sökmetoder som lyckades är troligen ännu aktuella och kanske har det tillkommit andra. Jag tycker det är intressant att läsa främst för att det visar vilken fantasi en släktforskare ibland får uppbringa. Går det inte på ett sätt så kanske det går på något annat. Misslyckas och lyckas!

Redaktören

När jag började släktforska för 20 år sedan fick jag ju reda på att min farmors syskon hade emigrerat till Amerika. Min pappa berättade då också att en av hans morbröder hade rymt från en båt i Halifax och skulle nu bo i Amerika. Jag fick också veta att den äldsta morbrodern var gift med en västgötska och att han förmodligen arbetade på Ford. Sonen skulle ha varit i Sverige på 1960-talet och byggt ett raffinaderi i Göteborg. Flickan som emigrerade skulle vara gift med en storbyggmästare.

Jag fick så småningom tag i bouppteckningen efter deras far som dog 1929. Där stod alla barnen uppräknade, men utan adress, bara Amerika. Bouppteckningen efter modern 1950 var utförligare. Där fanns adress till var och en.

Jag har hittat en senare omgång av adresser som var daterade 1960-1963 som jag antecknade då, men jag kan för mitt liv inte hitta den här källan igen. Det är inte omöjligt att jag kan ha hittat något brev hemma hos mina föräldrar eller också så kan jag ha kontaktat någon av min fars kusiner som har gett mig adresserna.

Frågan är bara vad man gör med adresser som är 20-25 år gamla. Jag började med att försöka lokalisera adresserna. Eftersom tre av adresserna var i New York och Long Island, var det inte så svårt med dem. En karta över New York fixade det, men den sista var i New Jersey och en ort som hette *Jeanek*. Den gick inte att hitta. Det visade sig senare att orten hette *Teaneck*.

I början på 1980-talet letade jag på biblioteket i 1980 års telefonkatalog för New York. Givetvis fanns ingen med där. Det är väl lika bra att nämna att deras efternamn inte var något speciellt ovanligt. Johansson blev Johnson där borta – Amerikas vanligaste efternamn.

Men så fick jag för mig att gå igenom alla Johnson i katalogen. Det var nästan så att håret reste sig på huvudet. På adressen från början på 1960-talet bodde en Kenneth Johnson. Han hette Knut Johansson hemma.

Givetvis så skrev jag genast ett brev till honom. Jag fick svar också, men inte det jag ville. Brevet kom nämligen i retur, stämplat "Returned to Sender" "Moved – Not forwardable". Nu stod jag alltså där igen.

1987 skrev jag till New York Times för att försöka få deras hjälp att leta upp dem, men fick tillbaka ett tryckt brev där man kryssat vissa avsnitt om att man inte har någon service för försvunna personer och en hänvisning till deras mikrofilmade tidningslägg.

Lite senare fick jag höra talas om Frälsningsarméns eftersökningsbyrå. I början av 1988 kontaktade jag dem. Det kostade 250 kronor per person att söka, så jag hade bara råd med en, och eftersom en av adresserna var ganska färsk så försökte jag med den.

I mars får jag veta att New York-kontoret har påbörjat sökningen. I början av juli 1989 fick jag en rapport om vad de hade gjort. De hade skickat brev till adressen, kollat hos Social Security Administration, kollat telefonkatalogen. I början på juli 1991 fick jag brev att de hade lagt ner eftersöket p.g.a. att inga resultat gick att få fram.

På Släktforskarförbundets stämma i Oskarshamn 1991 fick jag kontakt med Ted Rosvall. Han hade kontakter i USA som kunde kolla *Social Security Death Index*. Jag gav honom en lapp med mina fyra försvunna personer och när han kontaktade mig igen hade han hittat en av dem. Visserligen hade Ted förslag på hur jag skulle få tag på fler uppgifter, men jag var osäker på hur man skulle göra. Alla åtgärder fick ligga nere ett tag.

Egentligen har jag väl inte släppt det utan hela tiden försökt få reda på hur man släktforskar i USA. När jag började min datorutbildning, och när jag skaffade min då ganska avancerade dator tog det fart igen. Jag kunde koppla upp mig på Internet och upptäckte ganska snart att amerikanska myndigheter hade *Social Security Death Index* på nätet.

Det var ju intressant, jag kunde ju själv knappa in mina uppgifter och se vilket resultat jag fick. Förnamn, efternamn och födelsedata var egentligen det som behövdes. När jag hade gjort det med de fyra syskonen så hade jag träff på tre av dem. Det bästa var också att det blev bara en träff på var och en av dem, med det namnet och den födelsedagen. Den fjärde och för övrigt den äldsta av syskonen fick jag ingen träff alls på.

Här fick jag veta när och var personen hade dött, socialförsäkringsnummer och var numret var utfärdat. Jag fick också reda på att man kunde skicka efter uppgifter från registret mot en avgift av \$7 per person.

Nu hade jag bara att skriva av socialförsäkringsnumret och skriva ett brev till Administrationen. Jag bifogade en bankväxel på \$21. Det kostade mig ca 300 kr med avgiften till banken. Det tog en fruktansvärd tid men det kom ett brev till slut med blanketterna.

Det var fullträffar på alla tre. Där fanns angivet namn, adress, födelsedata, födelseplats, föräldrar, kön, ras, datum och namnteckning. På två av dem, från 1936, fanns inte yrke med men det gjorde det på den från 1951.

Jag började söka på myndigheter i Denver och hittade en guvernör i Colorado. Jag skickade ett e-mail dit, med begäran om hjälp. Jag fick ett mycket vänligt svar att de tyvärr inte kunde hjälpa mig, men han hänvisade mig till det lokala biblioteket och berättade samtidigt att på varje bibliotek finns inrättat ett "local history room" alltså en speciell avdelning med en anställd person vars enda uppgift var att hjälpa folk med att leta rätt på försvunna släktingar.

Denna avdelning är lagstadgad och ska finnas på alla bibliotek. Mycket bra. Självklart skickade jag ett brev dit och jag har fått svar också, att tyvärr var det inte lätt att hitta något om den här personen. Under tiden hade jag letat runt lite på Internet och hittat något ännu bättre. Jag hade hittat *Vital Records*.

Detta är myndigheten som administrerar dödsattesterna i USA. Det gick t.o.m att göra en beställning av dödsattesten över nätet, om jag angav mitt kontokortsnummer. Dödsattesten kostade \$15 plus \$5 för porto.

Efter ett par veckor kom attesten på Kenneth. Här står namn, kön, dödsdag, ras, ålder, födelsedatum, dödsplats, sjukhus, födelsestat eller land, nationalitet, maka/make med namn. Socialförsäkringsnummer, yrke, arbetsgivare, adress, föräldrar, vem som har lämnat uppgifterna och vilken relation till den döde, dödsorsak, datum den döde kom in på sjukhuset, tid på dygnet döden inträffade, läkarunderskrift och adress till sjukhuset, vilken begravningsplats, kyrkogård, begravningsdatum och adress.

Eftersom hans hustru och hemadressen finns med här så har jag skrivit ett brev till henne, men jag har inte fått svar. Sannolikheten att hon ska vara i livet är inte speciellt stor. Kenneth skulle ha varit cirka 100 år nu om han fortfarande hade levat.

Jag har fortfarande en kvar att berätta om. Ja två egentligen, men en av dem hade ingen dödsort angiven. Där fanns bara en sifferkod. Det är kanske ett postnummer, men jag vet inte riktigt.

Kvinnan som är kvar dog lite norr om New York. Jag skrev till det lokala biblioteket och fick tillbaka en dödsannons från lokaltidningen. Där fanns hennes två döttrar namngivna. Bibliotekarien skickade med ett par listor med namnförslag från telefonkatalogen, som hon föreslog att jag skulle kontakta. Det var ganska många personer och ingen som helst garanti för att lyckas, så jag använde faktiskt Internet igen och *Altavista* där hade jag sett att man kunde söka personer. En av döttrarna hade ett, vad jag tyckte, ganska ovanligt namn. Jag skrev in hennes namn på sökmotorn och fick upp *Switchboard*, som är den amerikanska telefonkatalogen på Internet. Där hittade jag ett namn.

Ett e-mail till henne med resultat – tyvärr, fel person. Jag tittade på dödsannonsen igen och där stod ju att hon hade varit med i lutherska kyrkan på orten. Internet igen – jovisst ELCA-stiftelsen hade en egen hemsida, med sökmöjligheter till olika distrikt. Givetvis hade New Yorkområdet en egen hemsida. Jag letade och hittade till och med orten där hon hade dött. De hade också en hemsida. Klick ----. DÄJSF Länken fungerar givetvis inte.

Ett e-mail till webmastern, alltså ansvarig utgivare för sidan som ju nästan alltid finns. Svar kommer inom några dagar att nu fungerar länken igen. Tack för det. Klick ---. Sidan kommer upp och en människa jag kan kontakta och fråga. Den här kvinnan var medlem i er församling och hon dog då och då och hennes döttrar heter så och så, bor de möjligen kvar i närheten.

Efter ett par dagar kom svaret. Jovisst en dotter bor här på orten och hon har gett sin tillåtelse att jag får lämna dig adressen. Dessutom kommer systemets adress i New Jersey med e-mail.

Självklart blev det ett e-mail till henne strax före jul 1999. Svaret dröjde inte, det kom tillbaka mycket snabbt med ett förvånat utrop. Vad roligt att få höra av släkten i Sverige! Den hade vi ingen aning om. Kusin Carl känner vi också till.

Kusin Carl var han som var hemma i Sverige på 1960-talet. Det blev givetvis ett e-mail till honom också. Svaret kom omgående. Tyvärr hade han ingen aning om de två återstående bröderna i syskonskaran. De hade tappat kontakten med varandra.

Detta innebar att pappa och jag efter så många år äntligen fick kontakt med hans kusiner och deras barn och barnbarn. Två av farmors bröder återstår visserligen, men det fixar sig snart.

Jan Jutefors

jan.jutefors@telia.com

... han föll i tidslös glömska men rycktes därifrån ...

Egon Burman

Jag ska berätta om en märkelig ung göing som besatt både självförtroende och handlingskraft. På besök för några år sedan hos min vän Nils-Bertil Hedlund i Mörrum lyssnade vi på en CD med blekingetrion de Gubbs. Första spåret handlade just om denne unge man, Jöns Olofsson, som han hette. Jag blev fångad av hans öde och tog reda på lite mer och har försökt tänka mig in i hans och omgivningens situation. Det vill jag nu dela med mig av till alla läsare av SmåDisigt.

Nu var det 1877. Oskar II är kung i Sverige. Louis De Geer har året innan blivit Sveriges förste statsminister. Invånarantalet är mindre än hälften mot nu, men landsbygden lever.

Jöns Olofsson föddes den 20 februari 1863 i Kråbb-leboda, Glimåkra socken. Nu var han 14 år och hade nyss konfirmerats. Han var lång, kraftigt byggd och enormt stark för sin ålder. Han skulle säkert bli en bra dräng på någon lantgård i Hjäsås eller annan socken i Östra Göinge härad.

Men Jöns var inte bara begåvad med de kroppskrafter han arvt från faderns släkt. Han ägde också intelligens och liksom sina bröder ett ovanligt minne. Skolkamrater har berättat hur de alla ordagrant kunde upprepa en sida som läraren läst upp. Det var ett arv från modern, Bengta Månsdotter, som hade samma förmåga att minnas texter, inte bara tillfälligt.

Andra planer

Men nej, Jöns hade andra och större planer än att bli dräng. Han skulle till Amerika, bli rik och komma hem med pengar till familjen – sin mor och de två yngre bröderna Nils och Martin. Guldfälten i Klondyke hägrade. Jöns tog ut flyttningsbetyg till Amerika.

Fadern, Olof Jönsson-Drejer, var inte med i bilden då. Han hade köpt ett fallfärdigt torp i Dönaberga i Hjäsås socken. Där bodde familjen medan han vistades två och

ett halvt år i Amerika för att tjäna ihop pengar till att sätta torpet i stånd. Han hade återvänt till Dönaberga, men efter drygt ett år hemma hade han avlidit i lung-sot, 50 år gammal.

Det var ganska vanligt att någon familjemedlem som åkt till Amerika tidigare sände hem pengar till biljett. Om den möjligheten funnits för Jöns så hade hans liv kanske blivit annorlunda. Kanske han blivit en av dem som verkligen lyckats över there. För handlingskraft saknades verkligen inte. Men tyvärr, vägen över Atlanten var stängd för honom – han hade ingen möjlighet att nå det hägrande målet på vanligt sätt. Det fanns helt enkelt inga pengar till båtbiljett.

En annan väg till Amerika

Nu var förstås Jöns Olofsson inte vilken 14-åring som helst. Att ge upp sin Amerikadröm var inget för honom. Han ägde en liten världskarta av den typ som jag tror ännu finns som bilaga till en del fickalmanackor. Där kunde han se att det fanns en annan väg till Amerika, en väg som kanske inte krävde båt för att nå målet.

Går nog att simma över

Det fanns förstås ett litet vatten mellan kontinenterna, Behrings sund, någon millimeter på den lilla kartan i skala 1:25 milj. Det skulle nog gå att ta sig över på något sätt – i värsta fall kanske det gick att simma över, tänkte Jöns. Att de där millimetrarna i verkligheten var mer än åtta svenska mil, det hade han troligen inte klart för sig – att varje millimeter var 25 km.

Hans plan var att gå genom Sverige upp till Haparanda, sedan genom Finland och in i Ryssland. En imponerande sträcka redan det. Men ändå återstod att ta sig genom Ryssland, förbi Uralbergen och över flera floder, bland annat Ob och Volga, genom hela Sibirien fram till Behrings sund. Väl över sunder och inne i Alaska återstod en sydlig promenad till slutmålet, gulderlandet Californien. Så planerade 14-årige Jöns. Det höll förvånansvärt långt, men inte hela vägen – nej, långtifrån halva.

Ett tårfullt avsked

Jöns skaffade sig ordentliga skor och en bättre karta, tog farväl av mor Bengta och sina bröder, och startade sin långpromenad från hemmet i Dönaberga en dag i maj 1877.

Ett känslösamt avsked blev det. Bengta måste ha tänkt sig möjligheten att det var sista gången hon såg sin förstfödde. Kanske man kan undra över att modern lät Jöns ge sig iväg på den osäkra färden. Han var ju omyn-dig och hon kunde ha lagt in sitt veto. Men hon såg nog en möjlighet för sin son till ett bättre liv, och ville inte heller rasera hans drömmar. Några år senare skrev Jöns en dikt – *Mammas gåva* – som handlar om avskedet.

Hans färdkost tog förstås slut efter några dagar. Jag antar att han fick mat på gårdarna och kunde övernatta på höskullar när han inte sov under bar himmel. Det var ju sommar.

Luffare var inget ovanligt vid den här tiden. Det var man van vid, åtminstone på landsbygden. Men Jöns måste ändå ha väckt uppseende och förvåning på grund av sin ringa ålder. Han var ju bara ett barn, även om han var storvuxen. Förvåningen må ha blivit ännu större om han berättade att han var på väg österut till Amerika.

Om Jöns tog närmaste vägen så gick han nog över Lönsboda och Urshult, för att sedan ta sig på olika vägar mot östra kusten. Upp genom Sverige gick färden – Påskallavik, Oskarshamn, Västervik. Det måste ha känts som en delseger när han nådde Kalix och äntligen Haparanda-Torneå.

Väl framme i Haparanda var det dags att vika av mot söder. Han passerade Systerbäck, gränsfloden mellan Finland och Ryssland. Han kom alltså över gränsen utan problem. Ingen hade hindrat honom att passera. Han stod nu på rysk mark och kunde se röken från fabrikkorsstenarna i S:t Petersburg ett par mil bort.

Jöns studerade kartan. Han ämnade vandra söder ut för att nere i Ukraina göra routen norr om Svarta havet, Kaspiska havet och Aralsjön, för att vidare nordostligt komma genom Sibirien fram till Behrings sund.

Kunde han ta sig över Behrings sund och landa i Alaska så hade han en liten nätt promenad i sydostlig riktning för att nå gulldlandet Californien. Det var ju gulldlandet även om fyndigheterna i Klondyke inte var upptäckta då.

Farlig spion

Ännu hade allt gått enligt planerna. Men ödet spelar sina spratt. Napoleons öde avgjordes vid Berezina, och så blev det även för Jöns. Här tog hans tur slut – i båda betydelserna.

Jöns Olofsson

Det var 1800-talet och året 77

När Jöns som 14-åring ett flyttningsbetyg tog ut. Amerika var drömmen, han skulle bege sig dit och tjäna massa pengar så att familjen den blev rik. Men, biljetterna var dyra och reskassan var tom så Atlanten den var stängd på hans väg ur fattigdom. I en världskarta av fickformat fanns lösningen för Jöns. Han skulle ta sig över det smala Behrings sund.

*- Amerika
här kommer det en emigrant
till ditt stora rika land
vägen gick nu österut
målet det ska nås till slut*

Till landet där i väster han började att vandra igenom hela Sverige och fram till Haparanda. I Finlands djupa skogar, in i Tsarens stora land. Mot soluppgången gick han – mot Rysslands östra strand.

Men, vid floden Beresina på vägen över bron där tog polisen Jöns, han blev hemsänd som spion. Men, drömmen om Amerika fanns ännu kvar hos Jöns trots att vägen den var stängd via Behrings sund.

*- Amerika
här kommer det en emigrant ...*

Han fick hyra på en båt som gick på världens hav till nya kontinenter och dit hans drömmar bar. Hans liv ombord blev dikter – en ynglings reflektion Som samlats i ett häfte med begränsad edition. Som ung han mötte döden med lungshot i sitt bröst En dröm från Döneberga tog slut vid Englands kust. Han föll i tidslös glömska, men rycktes därifrån För Jöns var en fabror till Harry Martinson.

*- Amerika
här kommer det en emigrant ...*

* * *

Text och musik: Åke Giselsson
Inspelad med *de Gubbs* på CD:n *Stenbitar*

Han var 80 mil in i Ryssland och hade kommit fram till Djeprs biflod Berezina. Där fanns en bro som han måste betala 5 kopek för att komma över. Någon fem-kopek hade inte Jöns. Men han träffade en herre och en dam, som arm i arm kom över bron. Jöns tecknade att han behövde bropengar. Men mannen var

en civilklädd officer. I stället för pengar blev Jöns gripen som spion. Poliser kom till och Jöns satt fast. Hans flyttningsbetyg och kartan visade, enligt polisens mening, att han var en farlig spion.

Efter tre veckors förhör genom tolk blev Jöns sänd hem. Myndigheterna hade väl antligen förstått att Sverige inte sänder 14-åriga pojkar på spionuppdrag. Detta hände ju under Tsartiden. Jag undrar om Jöns blivit lika korrekt och humant behandlad om det skett under Stalins tid – om myndigheterna offrat så lång tid på hans ärende. Det hade nog blivit Sibirien direkt – och det var ju i och för sig ett delmål för Jöns.

Genom svenska myndigheters försorg blev Jöns sänd hem och för alltid utvisad från Ryssland. Efter hemkomsten ville han inte gå hem till Dönaberga. Han skämdes väl för att hans resa fått ett snöpligt slut.

I stället tog han sig till Helsingborg och vidare till England, där han tog hyra på en engelsk båt. Han for sedan med engelsmän på världens alla hav.

Vad skulle Harry ha tänkt?

Ja, jag undrar verkligen vad Harry skulle ha tänkt och sagt om sin fabrors tilltag. Kanske han gillat tanken att ta sig landvägen till Amerika. Mannen som skrev Anara kunde tydligen fantisera om betydligt längre och riskablare färder. Så Harry Martinson kanske givit sitt samtycke till fabror Jöns att ge sig iväg på långpromenaden.

Men det får vi aldrig veta, ty detta hände 27 år innan Harry Martinson föddes och då hade hans fabror Jöns varit död i 17 år. Det är möjligt och troligt att ingen någonsin berättade för Harry om hans fabror Jöns och hans öde. I så fall tycker jag att han borde ha skrivit om det i något av sina självbiografiska verk.

Besök i barndomshemmet

Efter fem års bortavaro kom Jöns hem till Dönaberga för att hälsa på sin mor och sina bröder. Han stannade hemma en tid. När han reste hade han sin nyss konfirmerade bror Martin med sig – Martin, som så småningom skulle bli far till Harry Martinson.

I England tog bröderna hyra på en engelsk långtradare för Australien. Båda mönstrade av i Sidney. Där skildes de åt och sågs aldrig mer – Jöns åkte vidare med en ny båt, men Martin stannade kvar och jobbade flera år i Australien som fåraherde till häst.

Sista besöket i barndomshemmet

Ännu en gång återvände Jöns till Dönaberga. Hans bror Nils var död då och själv var han hårt tärnd av lungsothen. Det var vid årsskiftet 1886-1887. Under den vistelsen

renskrev han en del dikter för ett mindre dikthäfte. Han hade betalat tryckkostnaden för 1500 ex till Kristianstads Boktryckeri. Det var bara ett fåtal ark som blev vikta och häftade, utöver de plikexemplar som tryckeriet sände till biblioteken. Häftet såldes i bygderna för 15 öre, men det var ingen strykande åtgång.

Dikter som tobaksstrutar

Resten av upplagan blev makulatur och kom till användning på annat sätt – som omslagspapper. Martin Olofsson hade återvänt från sina år som fåraherde på de Australiska vidderna. Med hjälp av ett arv hade han satt upp en diversehandel i Nyteboda, vid Immelns strand. Där hamnade, troligen av en slump, de ovikta diktarken och användes i butiken till tobaksstrutar och som omslag till sill och såpa. Ett bättre öde hade de förtjänat.

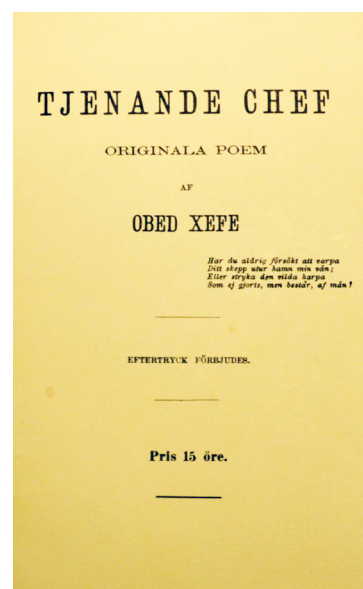
En dag kom författaren Axel de la Nietzsche in i Martins butik och fick syn på diktarken. Han köpte ett par ark som hans mor förvandlade till häften. På så sätt räddades dikterna till eftervärden. De nådde i varje fall en lite större publik, ty det trycktes så småningom en facsimilupplaga på 500 exemplar. Johnny Karlsson, välkänd bokhandlare för Holje Bok, har gjort en efterskrift i häftet, där han berättar historien om Jöns på två sidor. *Tack Johnny, för att du skänkte det till mig.*

Jöns var märkt av släktens sjukdom tuberkulos, men ville ändå ut i världen en gång till. På våren 1887 reste han med båt till London och tog hyra på ett fartyg. När han insåg att det var ett fartyg som var utsett av rederiet att sänkas, att borras i sank för att få ut försäkring, så följde han inte med, utan mönstrade på ett annat fartyg.

Jöns Olofsson dog på det fartyget någonstans i farvatten utanför Eddystone. Eftersom det var mindre än en dagsresa från Englands kust så återvände båten enligt de regler som gällde. Jöns Olofsson blev begravd på en av Londons många kyrkogårdar. Det var i maj månad 1887. Han blev 24 år.

Jöns som diktare

Åter till de dikter som Jöns Olofsson lämnade efter sig. *Tjenande chef* heter det lilla häftet på 24 sidor med dikter som han skrev under sina sjöresor och i hamnar han besökte. Han skrev under speudonymen Obed Xefe. Det kan uttydas som *Lydande chefen* (obey=lyda, xefe=tjijf=chef). Det är alltså inte arabiska som någon språkvetare trott.

Några exempel ur Tjenande chef

Den första dikten i häftet heter *Flytande bort*.

Så här lyder den första strofen av sju:

*Bortdrivande uti natten
går tanken till Immelns strand,
där ofta som barn jag vadat
och lekt på den våta sand.
Men sedan när jag blev äldre
på lekarnas fält jag stod
och såg på de fria böljor
med feber uti mitt blod:
flytande bort.*

När brodern Nils dog, befanns sig Jöns i Antarktiska oceanen, och han fick beskedet när fartyget anlöpte Punta Arenas vid Mahejans sund, vid den tiden den sydligaste staden i världen. Då skrev Jöns en dikt som är daterad 15/8 1884.

*Hör du ej min viskning, broder?
Förd av vindar över sjö:
Uti natten från sitt roder,
Bortom Eldslandets snö,*

*Jagat över grönblå böljor
styr ett hjärta till din grav,
Dock ej grav men sky dig döljer;
Jord blott tog vad jorden gav.*

*På odödlighetens morgon
Vänta mig vid Krystalsjön;
– Stämme möte – bruse sången,
Liksom många vattens dön.*

Mammas gåva är en dikt som syftar på avskedet från modern. Med lite moderniserad stavning lyder den:

*Varför är du så tankfull, moder,
Varför skälver stämman så;
Säg mig, är det dolda tårar
som har lämnat dessa fåror,
att som tysta vittnen stå?*

*Gå min son, men glöm mig icke;
Glöm ej vad jag lärde dig.
Varför jag gråter, – oh du känner
ej vad detta hjärta bränner,
ty då sporde du ej mig.*

*Gråt då, moder, dina tårar
skall ej falla fåfängt ner;
De skall vattna själens plantor,
och tillbaka, som briljanter
kasta ljuset, himlen ger.*

*År har flytt, och nu det rullar
salta vågor mellan oss.
Men hur jag mitt drama väver,
moderstårar ej förgås.*

Det här skulle bli slutetappen på den långa promenaden för Jöns. Från Behrings sund till Californien. Han kom bara 80 mil in i Ryssland. Men redan det var imponerande, tycker författaren.

Låg Karl XIV Johan Bernadotte bakom mordet på Anders Fredrik Lindsfelt?

Inge Ledje, Hjärnarp

Före detta löjtnanten Anders Fredrik Lindsfelt häktades i april 1817 för förgripliga yttranden om dåvarande kronprinsen Carl Johan (Bernadotte). Men innan hovrättsförhandlingarna var slutförda påträffades Lindsfelt hängd i arresten på Högvakten vid Stockholms slott.

Dåtidens store krönikör, Crusenstolpe, vilken efter en gunstlingsperiod helt kom att vända sig mot den nya dynastin, behandlar omständigheterna kring Lindsfelts död i en romantiserande form. Han riktar härvid svåra beskyllningar mot en på Högvakten insatt officer, vilken enligt Crusenstolpe mot betalning skall ha bringat Lindsfelt om livet.

Inledning

Under 20 års släktforskning har hon fascinerat mig, faktiskt i allt högre grad. *Gustafva Hytthon*, född den 8 augusti 1804 på Boxtorp, död den 19 april 1876 i (Gårdsby) Växjö. Så står det i Elgenstierna (VIII sidan 285). Fosterdotter till löjtnanten Adam Fredrik Lindsfelt, nr 1524, av vilken hon i testamente fick Boxtorp, ½ mantal frälsesäter, och Christina Helsing. (??)

Detta finns under ätten *Tigerschiöld*, som egentligen bara intresserade mig därför att de under en tid skrev sig till Lamhult (Lammhult) i Aneboda, Kronobergs län. Att jag intresserade mig för Gustafva var att hon hade efternamnet Hytthon, som är namnet på mina skotska anfäder innan de adlades Lindsfelt. Det är Karl XII som utfärdar adelsbrevet under sin vistelse i Lund, efter det att han återvänt från Bender och före sitt olyckliga anfall mot Norge.

Vem var Gustafva Hytthon?

Olyckligt var också att Elgenstierna kallar Gustafvas fosterfar för Adam Fredrik, när han i verkligheten heter Anders Fredrik. Adam Fredrik Lindsfelt är fortfarande inte knuten till den adliga släkten Lindsfelt.

Det blev än mer förbryllande när fosterdottern hetade *Hytthon* i efternamn. Den först noterade med det namnet i Sverige var *Johan Hytthon*, som var född i Berwich på gränsen mellan Scotland och England. Hans mormor *Helena Lindsay*, 2:a gången gift med Kronobergarnas överste *Thomas Muschamp* (död den 6 september 1629), hade 1632 inkallat Johan Hytthon

till Sverige. Orsaken var antagligen att Helena inte hade några manliga ättlingar i Sverige när hon skulle hävda sin rätt i Thomas Muschamps dödsbo och den förläning denne fått enligt den så kallade Norrköpingsbeslutdonationen av den 26 september 1627.

Johan Hytton gifte sig med en kronobefallningsmanadotter i Östergötland, *Malin Olofsdotter (Berenfelt)* och de fick sonen *Samuel Hytton*. född den 21 september 1664 i Norrköping. Efter en lång och meriterande tjänstemannakarriär blev han, hans bror *Johan Erik Hytton* och hans barn adlade *Lindsfelt*.

Men varför kallades Gustafva *Hytthon* när hon föddes nära 100 år efter det att övriga med namnet Hytthon kallades Lindsfelt? Det är sådana frågetecken som en släktforskare inte tolererar förrän det åtminstone blir till ett utropstecken. I min databas fylldes avdelning *Hytthon/Lindsfelt* under årens lopp med uppgifter från olika håll.

Jag har försökt att sprida mina forskningsresultat på så många håll som möjligt. Så småningom gav det resultat. Gårdsbyforskaren Lars-Åke Stenemo fann att Gustafva dog på Kråkenäs i hans socken, och det bidrog till att titta lite närmare på den Tigerschiöldska ätten. Det var också hennes sentida ättlingar i den släkten som stimulerade vidare forskning. Men det var Gustafvas ursprung som var det intressanta.

Gustafva föddes som oäkta barn den 6 augusti 1804 på Boxtorp, Gryt i Södermanlands län. Hennes mor är *Brita Greta Carlsdotter*, som 1799 flyttar in som piga hos *Anders Fredrik Lindsfelt* på Kornettbostället Oppeby i Helgesta.

Det blev klart att hennes mor hade varit piga hos Anders Fredrik och att Gustafva kom att fostras av honom och hans hustru som också varit piga hos honom och fött en son före äktenskapet. Att adliga ungherrar fick barn med pigor på deras gårdar var inget ovanligt. Inte heller att de tog väl hand om sin avkomma.

Det går att följa Gustafvas uppväxt. År 1811 flyttar hon från Gryt till Oppeby Öfragård och bor där ännu 1818.

I mitt släktforskningsprogram kunde jag fortfarande inte binda henne till min familj Lindsfelt, men jag gjorde en provisorisk koppling och skrev in Adam Fredrik som fosterfar. Hans uppgifter hämtade jag från Elgenstierna. Men detta var inte lösningen.

År 2006 hade jag, bland annat i *Karl K-son Lejonhufvuds historia*, funnit personuppgifter om Anders Fredrik Lindsfelt och hans anknytning till Helgesta och Gryt i Södermanland samt att hans systers styvson, löjtnant *Gustaf Holst*, anmält honom för högmålsbrott.

Varför Gustaf Holst anmälde sin frände för högmålsbrott går antagligen aldrig att fastställa, men M. J. Crusenstolpes notering är intressant:

Hans systers stufson, underlöjtnanten i arméén, Gustaf Holst, som märkte huru gynnsamt högmålsangifvelser upptogs af thronföljaren, angaf Lindsfelt för lasteliga yttranden om kronprinsen; och i April månad 1817 blef Lindsfelts hus oförmodat omringadt med ett kompani af Södermanlands regemente, han sjelf gripen och under bevakning förd till Stockholm., der han insattes på högvakten, och förhör börjades med honom inför Svea Hofrätt den 30 i berörde månad. Anders Fredrik hade tydligen haft synpunkter på (lagt sig i) Gustaf Holsts kärleks- och ekonomiska affärer, ingendera lysande. Bl. a. nämns någonstans att den senare hindrats gifta sig med en kona.

Crusenstolpe skriver även:

En annan bedröflig sida av Carl Johans uppfattning af sin personliga ställning, i egenskap både af thronföljare och regent, var den myckenhet högmål, som under hans tid, honom till behag, men ganska säkert, hvarken till gagn eller heder, gjordes anhängiga för så kallade majestätsbrott. (Sidan 421) ??

Tydligt är att Gustafva betraktas som dotter i familjen. Personligen tycker jag att allt pekar på att Anders Fredrik inte bara är fosterfar utan också hennes biologiske far. Det är också min bestämda uppfattning att det är så. Hans antydning att han vill gifta bort henne med informatorn och senare skalden *Karl August Nicander* är ett indicium. Ett annat är det testamente som Anders Fredrik och hans hustru *Christina Hellding* upprättat till förmån för Gustafva.

För mig och andra intresserade släktforskare har det varit olyckligt att Elgenstierna förmedlat oriktiga uppgifter om Gustafvas fosterfar. Tyvärr lär det väl dröja innan det går att korrigerera felen, så släktforskarna får leva med att även Elgenstierna inklusive de två supplementbanden innehåller fel.

Anders Fredrik Lindsfelt – duktig jordbrukare

Anders Fredrik Lindsfelt var son till häradshövding *Thomas Fredrik Lindsfelt* och *Margareta Sofia von Segebaden*.

Efter att ha blivit volontär vid Södermanlands regemente 1772, furir 1774 och erhållit rustmästarindelning 1775, blev han 1778 adjutant och 1785 fänrik i regementet. Han bevistade 1788 års fälttåg, 1789 var han hemmitterad till Sverige för att sköta sin hälsa. I juni 1790 var han kommenderad att föra rekryter från regementet till Stockholm, men insjuknade svårt och kunde ej fortsätta färden med dem till Finland.

Lindsfelt, som 1789 hade erhållit fänriks indelning, blev 1791 löjtnant i regementet och 1792 stabslöjtnant. Han tog avsked 1794, därtill tvingad av sina kamrater enligt uppgift.

Jag har inte funnit några skäl angivna varför Lindsfelt lämnade sin löjtnantstjänst, men det har antytts att det inte var frivilligt. En trolig orsak är att han var sjuklig och inte kapabel att genomföra alla de uppgifter som krävdes av en aktiv officer. En annan är att han försökte tillbyta sig en annan tjänsteställning för att kunna förbättra sina pensionsförmåner. Men det kan också vara så att han funnit sitt jordbrukande mera lönsamt än fortsatt militär tjänst. Ett intressant och krävande jordbruk kan dessutom ha varit indirekt orsak till bortavaro från militärtjänsten och därvid ange sjukdom som orsak till frånvaron.

Tydligen gick det många rykten om Anders Fredrik Lindsfelt. Bland annat skulle han vållat bränder, skjutit en man i benet och stulit timmer av en granne. Kanske var bakgrunden avundsjuka. Att han var en duktig lantbrukare framgår av att han blev ägare till två gårdar, Boxtorp och Svartå i Gryt, Södermanland, trots att han startat med tomma händer, och att han förbättrade bostället Oppeby så att arrendet flerdubbades under hans arrendetid.

När Anders Fredrik, av sin systers styvson löjtnant Gustaf Holst, anklagades för högmålsbrott och arresterades av ett kompani från Södermanlands regemente på sin egendom Oppeby i Helgesta socken blev det slutet på en framgångsrik jordbrukarkarriär och en mindre lyckad men lång militär karriär. Han arresterades av kapten von Platen, som överlämnade honom till löjtnant Karl Ulfsparré, vilken jämte fyra soldater förde honom till Stockholm, där han insattes på hög-

vakten. Samtida har kommenterat att det behövdes ett helt regemente för att arrestera den fredlige bonden på Oppeby.

En av dem som inkallades som vittne var *Karl August Nicander*, enligt Svea hovrätts protokoll i brottmål 1817, (vittne den 14/5 samma år). Nicander blev senare en av de mest populära svenska poeterna vid denna tid.

Nicander uppmanades att meddela *hur länge han bott på Oppeby hos Lieutnanten Lindsfelt och om han hört Lindsfelt fälla föregripliga yttranden om Hans Kungliga Höghet KronPrinsen.*

Nicander uppgav att han vistats på Oppeby under en del af Januari och halva Februari månad 1815; slutet av samma år och början av 1816, men dervid, som orden föllo, lefvat mest för sig själv och aldrig ingått uti samtal med Lindsfelt om Hans Kongl. Höghet KronPrinsen, hvarföre Nicander ej heller någonsin hört Lindsfelt om Hans Kongl. Höghet fälla föregripliga yttranden, hvarifrån Lindsfelt tilläfventyrs afhållit sig därföre, att Lindsfelt varit öfvertygad, det Nicander icke med Lindsfelt delat lika tänkesätt.

G. H. Melin har i sin levnadsteckning av Nicander uppgivit, att *Lindsfelt plögade kalla Nicander för Professorn och hade fattat en egen välvilja för honom, så att han t.o.m. tänkte rycka honom ifrån studierna, gifva honom sin dotter och sålunda göra honom till sin arfvinge. Men ynglingens håg drog honom mäktigt till Skaldekonstens och Kunskapernas tempel.* Melin nämner ingenting om varifrån han fått denna uppgift och den förefaller att vara högst tvivelaktig skriver *Wirsén* och anmärker, att frågan om eventuellt giftemål synes något tidigt väckt med hänsyn till skaldens ungdom – *därest verkligen för påståendet någon sanning skulle ligga till grund.*

Går man till Helgesta församlingsböcker, finner man att *Lindsfelt* enligt dessa icke hade någon dotter. (Svenska Adels Åttartavlor.) Han hade endast en son, (som också var född utom äktenskap), vilken dog 1813. När *Nicander* vistas på Oppeby, kan det eventuellt ha varit som informator för några av *Lindsfelts* anhöriga eller några, som denne velat bereda undervisning, men därom vet man intet.

(Ovanstående är i huvudsak hämtat från *Gunnar Lokrants* doktorsavhandling: *Karl August Nicander*, Uppsala 1939.) Visserligen är detta samtida iakttaganden. Men som nämnts ovan har vi idag större möjligheter att kontrollera kyrkoböckerna och vet lite mer om *Gustafvas* bakgrund.

Gustafva Hytthon bodde på Oppeby. *Nicander* var säkert informator för henne. *Anders Fredrik Lindsfelt* betraktade med stor säkerhet henne som dotter – fosterdotter och biologisk.

Men nu till 1817 och vad som hände i Oppeby.

Justitiekanslern *Hans Gabriel Trolle-Wachtmeister* har i sin beskrivning av högmålsprocessen i *Anteckningar och Minnen* bland annat skrivit följande:

Om aftonen sökte (Landshövdingen i Södermanland,) Skjöldebrand upp mig hos grefve Brahe. Han meddelade mig då på (kron)prinsens befallning det som jag nu redan nämnt och tiullika att den angifne personen vore löjtnanten Lindsfelt samt angifvaren kornetten Holst sjelf, hvars far i senare gifvet fått Lindsfelts syster. Sid 164. - hade (man bara) ett ojäfvigt vittne, skulle det vara tillräckligt att få Lindsfelt insatt på bekännelse och således orten från honom befriad. Han försäkrade för öfrigt, att blott Lindsfelt vore häktad, skulle man få en mängd vittnen". Fåfängt föreställde jag häremot det orättvisa och isyn---- Sid 164.

I onsdags den 23 om aftonen ankom Lindsfelt under militärisk bevakning. Dagen därpå mottog jag genom en express rapport från Skjöldeband om de förhör, han hållit ---

Kronprins Karl Johan blev tidigt informerad om kornetten *Holsts* angivelse. Han tar flera initiativ av denna anledning. Först tycks det ha varit ett osignerat brev, och det finns en antydan om att det var kornetten *Gustaf Holst*, som var den anklagade. Han hade, liksom sin far, lika dåligt rykte, som *Anders Fredrik Lindsfelt*. *Trolle-Wachtmeister* ger en synnerligen negativ karaktäristik av far och son *Holst*. Han är också väl förtrogen med *Anders Fredriks* dåliga rykte. *Men lika föraktad, fastän inte lika fruktad, är hans sväger, kapten Holst, en erkänd filur, med vilken ingen umgås. Hans son, kornetten, lär icke vara stort bättre.*

Ett antal vittnen hade förhörts och har kallats till hovrättsförhandlingarna som inleddes den 30 april 1817. Den förhoppning, som den starkt antigustavianske landshövdingen *Per Sköldebrand* närt, att om bara *Lindsfelt* var häktad, så skulle vittnena mot honom bli fler och säkrare, grusades. Istället verkar det snarare som om högmålsanklagelserna nerteras.

Justitiekansler *Trolle-Wachtmeister* tycks redan när den frihetetberövade *Lindsfelt* anländer till Stockholm den 23 april haft betänkligheter beträffande anklagelsernas betydelse och han skriver i sin dagbok:

äfven denna sak kommer sannolikt att afdunsta i löjlighet för auktoriteterna, fastän den torde medföra allvarsamma följder för angifvarna och även för innevanarna i Lindsfelts ort, hvilka blifva blottställda för det raseri, som skall medfölja ur fängelset, den uppretade mannen, då han kommer på fri fot.

I nästa utdrag ur dagboken står det bland annat: *att han inte för sin del tror att den anklagade letts till detta förtvivilade steg av oro för utgången av högmålsbrottet, hvars obetydliga beskaffenhet synes af hvad jag här förut antecknat.*

En vid tiden känd litteratör, Anders Lindberg, skriver att sedan saken tagit en för den anklagade gynnsam vändning så heter det ”slutade den helt oväntadt, då han fanns hängd i arresten”.

Ännu ett citat från *Stig-Lennart Eckergård: Den Lindsfeltska Högmålsprocessen*, kan motiveras: *Ytterligare ett högmål utspelades 1817. En mycket illa beryktad jordbrukare i Södermanland, löjtnant Lindsfelt, blev av en nästan lika illa känd frände angiven för grova hotelser mot kronprinsen. Lindsfelt häktades i föga lagenliga former och fördes till Stockholm. Det visade sig emellertid mycket svårt att få bindande bevis mot honom. Mitt under utredningen och alltjämt icke överbevisad hittades han hängd i fängelset. En dylik gåtfull tilldragelse kunde naturligtvis, allra minst i dessa dagar, undgå att på många håll giva anledning till reflexioner och förmodanden av en för regeringen ogynnsam natur. Intet finns emellertid, som pekar på annat än ett ordinärt självmord av en desperat bov, som råkat i svårigheter.*

Kritiska röster och ifrågasättande kring denna högmålsprocess fanns redan i samtiden. En av dem var skriftställaren *Magnus Jacob Crusenstolpe*, tidigare häradshövding och 1820 adjungerad ledamot av Svea Hovrätt. I *Stamfaderns antecedentia* ägnar han sex sidor åt brottet. Där skriver han att Lindsfelt beskyllts för brott av flerehanda beskaffenhet, men aldrig blivit för något sådant lagförd, misstankarna hade stannat vid kringsmygande löst prat.

Drottning Hedvig Elisabeth Charlotta, gemål till Karl XIII, lär i sin dagbok ha en beskrivning liknande Crusenstolpes. Hon levde 1759-1818 och var en flitig brev- och dagboksskrivare.

Hur nervös situationen var vid den nya dynastins introduktion var, ger följande citat från Crusenstolpe en hum om:

Den utomordentliga och obehöriga militäriska lyx, som utvecklades vid sjelfva arresteringsåtgärden, uppskrämmande ur en synpunkt, besatt löjlig ur en annan, då man besinnar, att ett helt kompani soldater användes för att arresteras en enda obehäpnad person, som icke ens bjudit till att göra motstånd.

Crusenstolpe skriver också:

Att oaktat en mängd från landsorten inkallade och edeligen afhörda vittnen, och oaktat angifvarens och åklagarens ansträngda bemödanden, lyckades man icke mot den tilltalade åstadkomma erforderlig bevisning om de lasteliga yttranden rörande kronprinsen, dem Lindsfelt enständigt förnekade, och för vilka han hölls häktad och stod till rätta. Saken tog nu en helt annan vändning, och den anklagade talade om rekonventionspåståenden. Han skref också ett bref, hvori han uttryckte den säkra förhoppningen, att oförtöfvadt varda frikänd och kunna återvända till sitt hem. Detta bref låg ännu kvar på ett bord i arresten sedan hans dagar var slutade, och egnade sig ingalunda att skingra den billiga förvåning, som allmänt framkallades af sättet för deras slut.

Crusenstolpe utpekar i senare skrifter vem som var mördaren och att denne, liksom angivaren Holst, tydligen erhöll oförtjänta förmåner från hovet långt senare. Men det är en helt annan historia.

Gustafvas fortsatta liv

Från och med nu, åtminstone i min databas, är Gustafva dotter till Anders Fredrik Lindsfelt. Hon är endast 13 år när fadern dör och det skall dröja 9 år innan hon gifter sig med *Gustaf Bernhard Tigerschiöld*, född den 18 mars 1801 och död den 28 januari 1846. Fostermodern Christina Helsing dog 13 januari 1837 på Boxtorp Gryt.

Gustafva fick en son och sex döttrar, och det verkar ha gått dem väl i livet. Gustafva är anmoder till alla i dag levande Tigerschiöldar bl.a.

Det var inte alltid en utom äktenskap född gick lottlös genom livet.

Sammanfattning

Som tidigare sagts finns Gustafva nämnd i Elgenstierna, men utan anknytning till släkten Lindsfelt.

Anders Fredrik blir avskedad från sin militärtjänst, men får bo kvar på bostället och blir en mycket duktig jordbrukare som kan köpa två herrgårdar i Södermanland – Boxtorp och Svartå. Av en släkting blir

han emellertid anmäld för högmålsbrott, dvs försök att avsätta kronprinsen Carl Johan. Ett regemente marscherar in på Sörmlandsgården och för Anders Fredrik till Stockholm. Där sitter han fången, så även angivaren, och det ser ut som om ett frikännande.

Men dagen innan rättegången skall avslutas så hittar man Anders Fredrik strypt (hängd) i sin cell. Målet läggs ned och det hela betraktas i rättsliga instanser och senare i historieskrivningen som självmord.

Nu har jag försökt läsa vad som finns att få fram av samtida och senare beskrivningar och min slutsats är att det inte fanns några direkta bevis för ett högmålsbrott. Däremot var nog vår huvudperson och anförvant lite kaxig och många hade skäl att vara avundsjuka på hans framgångar som jordbrukare och godsägare. Jag tror att han blev mördad i sin cell.

Testamentet

Ett par år innan detta hände, men efter sonens död, skrev makarna Lindsfelt, Anders Fredrik och Christina Holding, ett testamente som är en fantastisk upplevelse att läsa. I korthet gör de ett fiedekommiss av sina ägodelar. Och allt skall ärvas av Gustafva.

Inte ett nickel till någon annan släkting. Om Gustafva får barn skall egendomen ärvas av äldste sonen och när ingen son finns av äldsta dottern, och så vidare. Om Gustafva inte får barn skall allt efter henne ärvas av en namngiven *Palmstierna* på samma sätt.

Det fanns dessutom ett annat krav i testamentet. Den som Gustafva gifte sig med, skulle tillföra boet minst lika mycket som Gustafva gjorde tack vare sitt arv.

Förebild för Sintram

Så tillbaka till Anders Fredrik. En av anklagelsepunkterna gick ut på att han skulle ha sagt att han skulle skjuta "Kronprinsen". Så en dag får jag följande från en Tigersköldsättning:

Bland präster och framstående borgare i bland annat Kristinehamn finns relationer bakåt till Selma Lagerlöf. Desto mer fascinerande att man vill koppla Anders Fredrik Lindsfeldt till Selma Lagerlöf på så sätt att han skall vara förebild för Sintram.

En annan Tigersköldsättning skriver:

I går kväll läste jag av en händelse en uppsats i Södermanlands museums årsbok 1981 om Selma Lagerlöf och hennes anknytning till Sörmland. Där sägs att förebilden till den elaka Sintram i Gösta Berlings saga skulle vara en godsägare i Sörmland som döpt en tjur på sin gård till Kronprinsen och sedan ordat vitt och brett om att han skulle skjuta kronprinsen. Missförstånd uppstod om vilken kronprins, han häktades och hängde sig i häktet.

Vapensköld för adliga ätten nr 1087
Tigerschiöld

Inge Ledje
i.ledje@telia.com

DIS-Småland-träffar i Kalmar, med start i september 2015

DIS-Småland och KLGF – Kalmar Läns Genealogiska Förening, har inlett ett samarbete.

Vi avser att ha gemensamma träffar för utbyte av erfarenheter om olika spörsmål.

Vi träffas i KLGF:s föreningslokal på Ståthållaregatan 52 A, Kalmar.

Vi har tillgång till lokalen: Måndagar kl 09-11, fredagar kl 13-14, lördagar kl 10-12

Varje grupp begränsas till 10 deltagare och vi startar när vi har 8 deltagare för respektive veckodag. Ange vilken tid som passar dig bäst. Ämnesvalet är fritt, men det lär bli många tillfällen att ta upp frågor om Disgen 10 – den kommande versionen av Disgen.

Glöm inte att deltagandet är GRATIS!

Välkommen med intresseanmälan till Rainer Timander

leoniden@gmail.com

ur Carl Christian Engströms "Minnen" – fortsättning från SmåDisigt 3-2014

Jag nämde förut att det var Liss Olof Larsson som styrda och ställde men detta kan mera afses å landet och i Leksand, då däremot Öfverhufvudet som ansvarade för det hela var Landshöfdingen De Maré. Vi voro, som förut är sagt gamla bekanta och kunde fritt språka.

Konungen tycktes äfven väl uppfatta De Marés förtjens-ter då han den första aftonen i Falun då vi, två upp-vaktande, voro inne i Kungens sängkammare och det idkades den vanliga sängfösarekonversationen, som jag döper den till, till mig sade "Den där de Maré är den bästa möjliga Landshöfding, man får ju alltid svar på det man frågar". Detta ansåg jag ingalunda höra till de "sekreta" sakerna utan lät de Maré dagen därpå, blifva underkunnig härom, till föga båtad för mig i det han sade "Alldrig trodde jag att Du, min bror, skulle så snart blifva Hofman".

Ja, det där, att få "svar på tal" finner jag att det, ifrån en Konungs horizon, är en sak att sätta värde på, förutsatt att det är ett sanningsenligt svar, hvarom man ej kunde tvifla beträffande de Maré, Min erfarenhet gick under denna min tienst allt fortfarande i den riktningen att det sämsta svaret man kunde gifva Kungen var, "att man ej visste", ty då blef han i misshumör. Jag kom snart underfund med att det var mera uträkning, från min horizon, att alltid hitta på något svar, äfven med risk att säga någon bommert. Från Konungens sida förstår jag mycket väl att han skall finna det tråkigt att vara omgifven af en mur af okunnighet,

I sammanhang härmed kan nämnas att Kungen fordrade att man genast skulle förstå honom. Att fråga om och begära närmare förklaring för de order han ville meddela, togs alltid illa upp och man fick då ofta snubbor. Var man nog djerf att taga fram annotationsboken och blyertspennan, blef det allra värst ty då blef han liksom rädd att man var någon tidningskrifvare. Att han alltid ville se uppsatsen då man refererade något om honom var alldeles klart och han justerade gärna sina uttryck.

Måndagen den 16 Aug. 5,45 Ef.m., lämnade de Kungliga Falun för att närmast göra ett uppehåll vid Hofors, då tillhörig Familjen Petrè. Det var 2e af dem, hvaraf den ena var Löjtnant vid Flottan, söner till den förskräcklige oppositionsmannen under Carl XIV, hvilka voro värdar. Hofors var ett stort järnbruk med magnifikt "Corps de Logis" där det serverades en tidig middag. På den stora gården hade man hopsamlat en mängd med landtfolk i nationalkostymer, olika dem i Dalarne. Sång, hurrarop,

Åreportar. De Kungliga och hvad högt som fanns, dimerade i öfre våningen och de öfriga på nedra botten.

Det var mycket varmt denna dag och kvaft i den stora matsalen på nedra botten, men detta modifierades förträffligt af ett egendomligt arrangemang, Man hade, som uppsats midt på det stora bordet satt ett stort isstycke, till formen kubiskt och 60 kanske 70 centimeters sida. Detta isstycke var alldeles inburadt i murgröna blad och spred en angenäm svalka ut i rummet. Isstycket var så väl dolt att många ej kunde komma underfund med hvarifrån svalkan kom.

Från Hofors bar det af till Sandviken der allt var ordnat af Herr Göransson för att visa en Bessemersblåsning. Det föreföll många högst egendomligt att ställets värdinnor och biträden emottogo de Kungliga utan hattar eller kappor, fastän det var sent på kvällen och i denna salongskostym med bart hår följde med de Kungliga in i verkstäderna. Att där var dunst och damm och rök var klart.

Mig föreföll detta temmeligen fjäskigt. För de Kungliga hade man rest en läktare uti det storartade bygget, hvarifrån de väl kunde få skåda blåsningen. Alla de Kungliga bjödos stora blåa glas, i runda ramar med handtag kanske en fot i diameter, för att hela tiden kunna se i lågan. En sådan blåsning är liksom lånat från "infernum" och man måste hafva både starka öronhinnor och goda nerfver för att bevista sådant skådespel på så nära håll som vi nu, lite hvar, kunde uthärda.

Det där talet om Drottningens nervositet och klenhet kunde jag, efter denna seance, ej förstå utan tyckte att hon uthärdade förevisningen lika bra som hvem som helst. Ett sådant skådespel är gifvetvis, en storartad syn.

Omkring ½ 10 Ef.m, intågades i Gefle under hurrap, blomsterkastning och illumination. Landshöfding Askor hade redan mött vid provinsgränsen. Hvad som gjordes i Gefle? Jo, det blef det vanliga. Presentation af stater och kårer, déjeuneér, middagar, tiggare i både hvita halsdukar och trasor.

En episod minnes jag mycket väl. Kungen sade till mig, "Skaffa mig en vagn jag vill genast fara till Cellfängelset". Jag lyckades ganska snart att få en enkel vagn och vi foro till häktet. Föreståndaren, liksom de flesta af befälet, voro ute för att se på all stäten.

I nästa nummer fortsätter Engström att berätta om fängelsebesöket i Gefle.

Flera nya handböcker för släktforskare - Text och foto: Eva Johansson

Hur forskar man i domstolsarkiv? Hur kan man ta hjälp av DNA-teknik i sin släktforskning? Vad behöver jag veta för att släktforska i Norge, Danmark och Finland? Svaren finns i Sveriges släktforskarförbunds nya handböcker.

Claes Westling, förste arkivarie på landsarkivet i Vadstena, har skrivit boken *Domstolsforskning* om forskning i domstolsarkiv. Det handlar om domböcker och boupp-teckningar men också allt det andra som ingår i domstolsarkiven.

Bland mycket annat vill han lyfta fram småprotokollen och bilagorna till domboksärendena, det som heter Inneliggande handlingar. I småprotokollen finns till exempel uppgifter om lagfarter och uppbud för fastigheter. I bilagorna kan det ofta finnas betydligt mer personlig information än i dombokens protokoll. Finns det i protokollet en hänvisning till littera X, då finns det en bilaga med samma beteckning i samma volym som domboken. Bilagor kan också vara arkiverade separat.

Genvägar till arkiven

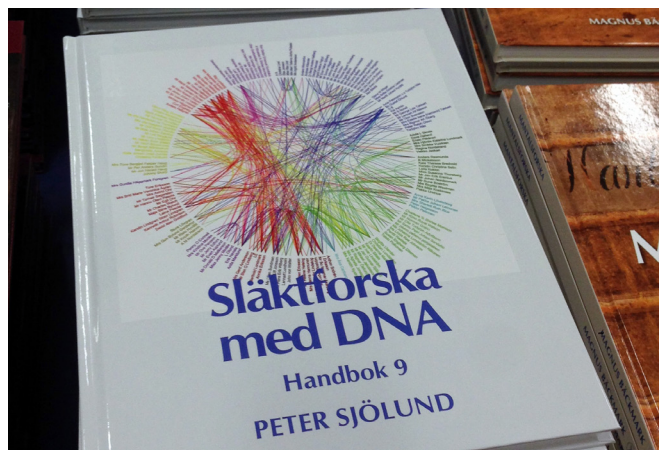
Författaren redogör också för olika genvägar in i domstolsarkiven, till exempel *saköreslängden* i en dombok. Längden är en lista på de böter som utdömts vid tinget och har en hänvisning till rätt paragraf i protokollet.

Andra genvägar är register av olika slag och domboksutgåvor. Det finns både samtida register och register som upprättats på senare tid. Domboksutgåvor är avskrifter av gamla domböcker, ibland med modern tolkning. En översikt finns i boken.

Vi får också veta vad som ingår i hovrätternas och andra domstolars arkiv. Här finns mycket ny kunskap för släktforskaren.

DNA-forskning

Handboken om DNA-forskning heter *Släktforska med DNA* och är skriven av släktforskaren Peter Sjölund, utgiven i augusti. Han har ägnat sig åt DNA-forskning i flera år och är aktiv i gruppen *DNA-anor* på Facebook och i nätverket *SSGG*.

Handboken vänder sig till nybörjare och här berättar han hur man gör, vilka resultat det kan ge och hur man tolkar resultaten. Vi får lära oss skilja på de fyra olika typerna av DNA och hur DNA ärvs, vilka begrepp som finns och vad de betyder. Med hjälp av DNA-test kan man kanske som släktforskare kartlägga sin släkt långt mycket längre bakåt än vad man klarar vid traditionell forskning.

Våra grannländer

Har du anor från Danmark, Norge och Finland finns hjälp att få i Släktforskarförbundets nya handböcker.

I Finland har kyrkobokföringen fungerat på samma sätt som i Sverige, även efter 1809 när Sverige frånträdde sin östra landsdel. Något som skiljer i dag är att man i Finland har en sekretessgräns på 100 år i stället för de 70 år vi har i Sverige. Men söker man efter uppgifter före 1900-talet finns en sökbar databas fritt tillgänglig på internet. Ritva Winter skriver om forskning i Finland.

Både i Danmark och i Norge är kyrkböcker och andra arkivhandlingar fritt tillgängliga på internet. På norska www.arkivverket.no finns både databas och inscannade originalböcker. Gå till länken Digitalarkivet.

För att släktforska i Danmark börjar du på www.sa.dk som är danska Riksarkivet. Där kan du söka i arkivet. Eller gå till länken Brug arkivet och sedan Arkivalieronline. Här finns inga husförhörlängder utan man får gå till folkräkningarna i stället.

Norske släktforskaren Rune Nedlund har skrivit handboken om norsk släktforskning. Boken om forskning i Danmark har skrivits av Gitte Christensen och Kathrine Tobisen.

Avsändare:
Föreningen DIS-Småland
c/o Egon Burman
Murmästarevägen 1
352 61 VÄXJÖ

B

INVANDRARNA

*En kommer hit för att fly från nöden
En kommer hit för att undgå döden
En kommer hit av terror tvungen
En kom hit för att gifta sig med kungen*

*Dom är tyskar, iranier, greker, och turkar
Mest är dom snälla, andra är skurkar
En del är ärliga, andra skumma
en del är genier, andra dumma*

*Mest är dom fredliga, andra vill slåss
med andra ord: Så lika oss!
Med fel och brister, tuffa och mjuka
fast inte lika avundsjuka.*

*Vissa är färgade, andra är arier
som köper sin bruna färg i solarier
Vissa är svarta, andra gula
vissa är vackra, andra fula.*

*Men fast dom ibland av annan färg è
är dom precis som vi i Sverige
och när dom vill jobba här är tacket
”ni får inte jobba än för facket”*

*En del är båtfolk från Vietnam
som inte kan sjunga ”we shall overcome”
och inte kan ”rulla di rulla” som vi
och dom blir sällan fulla som vi
en del är mer judar än vi
en del har andra gudar än vi.*

*En del söker lugnet i stället för bråket
det enda vi svenskar kan bättre är språket
Det sägs att vi stammar från Adam & Eva
Som inte var svenskar - men ja må dom leva!*

Bosse Parnevik, 1992